

som om man vilde sige, at alle de, hvis Navne begynde med B, fremtidig ikke skulde have Lov til at tage mere end $3\frac{1}{2}$ pCt., men at andre Folk gerne kunde tage 4 pCt. Jeg tror ikke, den højtærede Minister har Ret deri; hvor forstellige de Midler, Lovforslaget omhandler, end ere, saa er der dog det sæls Rendemærke paa dem alle sammen, at det er Penge, som Staten enten garanterer eller kontrollerer, og som man kan være temmelig sikker paa uden Statens Hjælp, Bestyrelse eller Kontrol meget hurtigt vilde forsvinde og gaa al Rødtis Gang, saa at de, der eje disse Midler og nyde godt af dem, staa i et ganste anderledes Forhold end det, der er det almindelige lige over for private Midler. Den ærede Minister holdt sig navnlig til Spørgsmaalet om Fideikommissmidlerne, og der er Forholdet netop det, at gennem Statens Mellemkomst holdes disse Midler sammen, uden Statens Mellemkomst vilde de overhovedet ikke kunne holdes sammen. Naar Staten ikke fra første Færd havde fastsat en særlig Arvesølge for disse Midler, albeles afvigende fra og stridende mod den almindelige Arvesølge, ville disse Midler jo, i alt Fald naar man undtager de Fideikommissjer, som ere ganste friske, ved Arvedelinger være komne over paa saa mange Hænder, at den største Del af dem vilde være forbunden. Dertil kommer, at det gennem Statens Kontrol har kunnet lyffedes, rent afset fra Arvespørgsmaalet, at holde disse Midler sammen, medens den største Del af andre Formuer af tilsvarende Størrelse er forbunden, naar de ere gaaede gennem nogle Generationer. Naar man vil gaa vore Godfers og Fideikommiss'ers Historie igennem, vil man sikkert ved de allerfleste, ikke ved alle, Fideikommissjer finde, at der til en eller anden Tid enten i den nyere Tid eller i ældre længere tilbageliggende Tider har været en eller anden Besidder, som, hvis han ikke havde været bunden ved Statens Kontrol, vilde have sørget for, at Fideikommiss'et havde opført at eksistere, ikke vilde have eksisteret den Dag i Dag. Forholdet er altsaa virkelig det, at Besidderne af disse Formuer, for saa vidt man maa antage, at de sætte Pris paa, at Formuerne holdes sammen, hvad de naturligvis gøre, have stor Grund til at være Staten og det offentlige taknemmelige for dens Stilling til dem, saaledes at man næppe kan sige, at Staten gaar dem for nær ved at blande sig i Spørgsmaalet om, hvilke Renter de maa tage af deres Midler. Der har ganste vist ikke, saa vidt jeg ved, været truffet nogen Foranstaltning fra Statens Side, hvorved fastsættes, hvilken Rente de maatte tage, men Staten har dog truffet

i det mindste een Foranstaltning, hvorved den i et Samfundsøjemeds Interesse tillod, at disse Fideikommiss'ers Substans blev ret væsentlig beklippet. Jeg sigter derved til Loven af 21de Juni 1854, om Salg af det til Ven og Stamhuse henhørende Bøndergods. Ved denne Lov blev det tilladt den øjeblikkelige Besidder, skønt han ellers kun maa raade over Renten, at klippe af Fideikommiss'ets eller Venets Substans henholdsvis 12 eller 8 pCt. af det, som en Fæstegaard sælges for. Man ser altsaa, at Staten der, hvor et Samfundsøjemed krævede det, har fundet, at den meget vel kunde give Regler, som egentlig stred mod det paagældende Fideikommiss'es Natur og mod de Regler, som ellers ere gældende for disse Godser. Jeg kan ikke se, at man her gaar stort videre. Det er en anden Retning, men Princippet er ikke væsentlig forstelligt, det er Samfundets Ret til, naar det findes nødvendigt, at gribe ind ogsaa i disse Forhold. Hvad Overformynderiet angaar, blev dette Spørgsmaal, som den ærede Minister fremhævede, ret udførligt behandlet i Fjor; men jeg maa dog sige, at jeg egentlig ikke har den Erindring fra Forhandlingerne i Fjor, og heller ikke fra Ministerialtidende, at den største Del af dem, der have Penge i Overformynderiet, er Smaafolk, den største Del er tværtimod ret betydelige Kapitalister. Noget ganste andet er, at af saadanne Summer, som indestaa for de egentlig umyndige, kan det være, at Beløbene under 5,000 Kr. ere det overvejende, men tager man hele den samlede Sum, som indestaar i Overformynderiet, vil man finde, at Beløb under 5,000 Kr. ere en forholdsvis ringe Del af Overformynderiets Midler, og saa vil jeg for Resten spørge, om man her til Lands kalder en Mand, der ejer 5,000 Kr. eller der omkring, for at være egentlig fattig. Det forekommer mig, at saa havde vi Grund til at prise os lykkelige, hvis Forholdet var saaledes. Der er ikke ved dette Forslag Tale om at plyndre fattige og uheldigt stillede Folk til Fordel for Folk, der maaste ikke en Gang trænge dertil. Det, der er Tale om, er, at man vil søge at lette paa Byrder, hvor det ellers fra alle Sider erkendes, at Byrderne nu ere meget vanskelige, i mange Tilfælde umulige at bære, og som af Hensyn til Samfundet i det hele taget trænge til Lettelse, og der maa jo naturligvis den ene lige saa vel som den anden, den lille Kapitaler lige saa vel som den store finde sig i, at lide noget Afbræk i sin Indtægt. Hvad Stiftelserne angaar, da gælder det vel ogsaa der, at Staten ikke garanterer, men det er dog ogsaa der saaledes;